

Zuwentse waorde en oetdrukkingen

Zo maor wat olde waorde en uotdrukkings oet Lechenvaore, Harvele, Levele, Vraogender, Zuwent en Mariënvelde. Ze komt oet 't waordenbook 'N KLEDDEKEN ACHTERHOOKS van Henk Hulshof oet Lechenvaore. 't Book is oet'egevene in 1992 en jammer genog neet meer te krieg'n. Wi'j zult ow regelmaotig op disse plaatse wat van dee olde waorde laot'n preuv'n.

(Henk Hulshof is bij de oudere generaties bekend als leraar engels en natuurkunde op de MULO in Lichtenvoorde en bij de nog ouderen, vanwege zijn verzetsactiviteiten tijdens de oorlog.)

[A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#)

[W](#)

[X](#)

[Y](#)

[Z](#)

Zuents	Betekenis
ACHTERBOKSE	brede riem van een paardentuig om de achterhand van een paard
ACHTERAN	achteraan
ACHTERBAKS	stiekem
ACHTEREERS	achterwaarts
ACHTERHEER (ZITTEN)	ergens achteraan moeten
ACHTERHEN	ergens achteraan moeten
ACHTERHUUS/ACHTERHOES	gedeelte boerderij
ACHTERMEKARE	achter elkaar
ACHTERNOA	achteraf, naderhand, achterna
ACHTERSTEVEURN	achterstevoren
ACHTERVEERDEL	1/4 deel deel van een geslacht rund (van het achterste deel)
ACHTERVEUR (GEVEN)	niemand op zijn achterste slaan
ADEG	aardig
ADEGHEID	"Ne kale adegheid" - een waardeloze handeling / klein presentje
ADEGHEID	aardigheid
ADELEK	besmettelijk / van adel
AEK	azijn
AEKSTEREN	(uotspr: aekstan) bekvechten / kékelen
AEPE	kruipende boterbloem / aepe van jongens (deugnieten)
AEVENOLDERS	mensen van gelijke leeftijd
AEVENVÖLLE	onverschillig, ongeïnteresseerd
AEVERDESSE	hagedis

AF-ÄÖZEN / AF-ËUZEN	hard werken, zwoegen
AFBESTEN	van een bast ontdoen
AFDEKKELEN	een pak slaag geven
AFDOKTEREN	langdurig onder doktersbehandeling staan
AFDOON	voorbij streven / afladen of lossen van hooi of graan / afhandelen
AFDREUGEN	afdrogen / iemand terecht wijzen / iemand vernederen
AF-ELAEFD	afgeleefd, heel oud
AF-ESMAKT	krenterig / bot
AFFERSTOND	buitengewoon
AFGADDEN	afkluiven, afknabbelen / garven graan lossen
AFGANK	ontlasting / afgang
AFGAON	het gaat hem goed af / afgoan as ne gaeter (gieter) / een flater slaan
AFGESMAKT	onfatsoenlijk, onbeschoft, lomp, onheus
AFGREWWELEN	iemand afsnauwen
AFJACH	standje, berisping krijgen
AFKAEKELEN	iemand de mantel uitvegen
AFKAOR'N	zand/grond met paard en kar afvoeren
AF'KEREN	schoonvegen (met een bezem)
AFKIEKEN	afkijken / het al bekeken hebben
AFKIENEN	uitlopers van aadappels verwijderen
AFKLEPPEN	alles aflopen
AFNIEFELEN	iemand iets op een slinkse wijze afhandig maken
AFKNOEVEN	afkluiven
AFKOREN	(zand, grond) met paard en kar afvoeren
AFLÖCHTEN	verjagen (iemand van den brink aflöchten)
AFLOEREN	rondloeren / bespioneren
AFMOSSELEN	tijd verdoen met kleine karweitjes
AFNEMMEN	fotogeniek zijn
AFPLANKEN	met planken aparte ruimte maken
AFPLAOGEN (ZICH)	zich inspannen
AFPRAOTEN	afspreken / overeenkomen
AFPULSKENV	boter karnen
AFRABBELEN / AFREBBELEN	praten / snel praten
AFSCHIENEN	warmte afstralen
AFSCHUMEN	afschuimen / letterlijk: met schuimspaan / rondneuzen
AFSJOKSEN	rondslenteren
AFSMEREN	afranselen / pak slaag geven
AFSMIETEN	hooi/graan van de balken naar beneden gooien / van je afzetten
AFSÖKKELEN	aftobben
AFSTEKKEN	hooi/graan van de wagen lossen / kanten van een gazon afsteken
AFZAT	afzet (economisch)
AFZWOKKEN	veel dansen
ALDERBASTEND	heel erg / veel / allemachtig
ALE	gier
ALENKAORE	gierkar
ALENKELDER	gierkelder

ALENPOMPE	gierpomp
ALENSCHEPPER	gierschep
ALENTONNE	gierton
AL'LENS	hetzelfde / zelfde mening
ALLER'HILLIGEN	allerheiligen
AMMAOL	allemaal / een keer
AN ('T TER AN HEMM)	doodmoe zijn
ANBELANGEN	betreffen (Wat ons anbelangt)
ANBESTAEDEN	anbesteden
ANBETREFFEN	betreffen / wat dat anbetreft
ANDERWEGGELERS	elders / op andere plaatsen
ANDIKKE	verzadigd / bot - een mes of zaag is andikke
AN-ESCHOTTEN	dronken zijn / aangeschoten wild
ANGANK	steeds na kerktijd op een bepaald adres koffiedrinken
ANGAON	binnengaan / ergens langs gaan/ te keer gaan / vast vooruit gaan / doorlopen
ANHALEN	bijeenbrengen / verzamelen
ANHESTEN	ophitsen
ANHOL'N	iets niet verkopen / tot stoppen dwingen / relatie aanhouden
AN'KEREN	uitvegen / aanvegen
ANKOMMEN	dik worden / aankomen / op bezoek komen
ANKRIEGEN	benauwd krijgen / niet meer kunnen
ANLANGEN	aanreiken
ANLIEKEN	effen maken
ANMAKEN	voortmaken / opschieten / kachel aanmaken / mee opgezadeld zitten
ANNEMMEN	aannemen / plechtige H. Communie / hernieuwing doopbeloften
ANPIETSEN	opdrijven (koeien)
ANPRIEZEN	aanbevelen
ANRAODEN	aanraden / adviseren
ANSCHETEN	iemand benaderen voor informatie
ANSCHOEVEN	naar voren duwen/drukken/aanduwen van een auto/aan tafel plaatsnemen
ANSCHRIEVEN	aanschrijven / op rekening schrijven
ANSLÖPPEN	bijeenbrengen / verzamelen
ANSPITSEN	aanscherpen / iets puntig maken
ANSPREKKEN	op ziekenbezoek gaan/op kraambezoek gaan=kraom schudden / gewoon a
ANSTRIEKEN	aansteken (lucifer)
ANTREKKEN	aandoen / aankleden / op reageren
ANVRI-JEN	vroeg met verkering beginnen
ANWINNEN	dik worden / aankomen
ANWODDEN / ANWORDEN	voonte
ANZEGGEN	iemand overlijden mondeling komen bekendmaken (taak naobers)
ANZITTEN	iets betasten / aan tafel aanzitten
AOLBAEZE	aalbes
AOM	adem (Hee hef haoste geen oam meer)
AOS	pittig meisje / meisje met streken / speelkaart
AOSEM	adem
AOT	oot (wilde klaver)

ÄÖVEREG	overigens
ÄÖVEREN	overhouden / te veel
AOVERLOEDEN	doodsklok luiden voor een overledene
AOVER'NEREN	overleggen
ÄÖZEN	zwoegen
APE'RI-JE	malligheid, gekheid
APRILBLAOME	narcis
AREG	eigenaardig / vreemd / ook gewoon aardig
ARFENISBESCHRIEVING	stament
ARFTE	erwt
ARFTENSOEP	erwtensoep
ARMENBANKE	gratis bank in de kerk vrij van bankenpacht
ARMENBUUL	collectezak voor collecte tbv minderbedeelden
AR'MEUDEG	armoedig / verwaarloosd
ARMOOD	armoede / ook verdriet (bij een begrafenis bijv) / 't schot 'm op 'n armoed, hi
ASKE	as (na verbranding)
ASSE	as (van voertuig)
AS-TE-MIETER	heel erg / veel / heel snel
AS-TER-TOO	heel erg / veel
ASTRANT	vrijpostig / brutaal
AVE'ZEREN	aan de beterende hand zijn